

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:2818

av **Annelie Karlsson m.fl. (S)**

Förbättrade förutsättningar för arbetsintegrerande sociala företag

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetsintegrerande sociala företag är en väg till egenförsörjning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla finansieringslösningar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra regelverket vid offentlig upphandling och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Allt fler vill starta eget företag tillsammans och trenden är tydlig, det startas fler ekonomiska föreningar än någonsin. En stor anledning är att värdet ligger i det gemensamma ägandet och det jämlika inflytandet över verksamheten. Den kooperativa idén har sprungit ur just detta: det gemensamma behovet av att lösa och tillgodose ekonomiska problem. Det kooperativa företaget bygger på öppenhet, demokrati och aktivt deltagande från medlemmarna som tillsammans äger företaget. Både inflytande och ansvar fördelas lika mellan kooperativets medlemmar, och alla medlemmar har lika rösträtt. Idag finns kooperativa företag inom alla branscher. Majoriteten av de arbetsintegrerande sociala företagen i Sverige drivs i kooperativ form.

Enligt Tillväxtverkets register, inom ramen för Sofisam, finns det cirka 350 arbetsintegrerande sociala företag i Sverige idag. Utvecklingen har gått från 150 företag 2008 till cirka 350 företag år 2016. Företagen sysselsätter cirka 7000 personer i bland annat arbetsmarknadsåtgärder och rehabilitering varav cirka 3480 är anställda.

Det finns idag ett stort behov av verksamma verktyg för att minska arbetslösheten. Intresset för företagande inom den sociala ekonomin och för arbetsintegrerande sociala företag har växt och fortsätter att växa kraftigt. Långtidsarbetslösheten, och att så många långtidssjukskrivna och biståndsberoende står utanför arbetsmarknaden, kommer dock inte att övervinnas av sig självt. Det är människorna bakom arbetslöshetssiffrorna och deras öden som måste ligga till grund för vårt agerande. Arbetsintegrerande sociala företag och entreprenörskap är en väg till egenförsörjning och en väg ur utanförskapet.

Det arbetsintegrerade sociala företaget är en plattform där individen kan växa och kanske gå vidare i livet till studier eller annat arbete. Att ha makt över sin egen arbetssituation och att arbeta till hundra procent av den arbetsförmåga man har. Att driva ett socialt företag innebär att man gemensamt beslutar om den produktion eller de tjänster man ska erbjuda och hur kooperativet ska utvecklas.

Antalet arbetsintegrerande sociala företag som drivs av människor som ställts utanför den reguljära arbetsmarknaden blir allt fler. Dessa företag möter behoven av arbete framför allt hos personer som har en historia med psykisk ohälsa, missbruk och kriminalitet. Även handikappförbunden arbetar aktivt med arbetsintegrerande sociala företag som ett sätt att förbättra möjligheterna för funktionshindrade att få ett jobb.

Många som driver arbetsintegrerade sociala företag har svårt att få banklån eller annan finansiering. Ofta beror det på bristande kunskap hos kreditinstituten. Regeringen bör överväga möjligheterna till en dialog mellan de idéburna företagen och finansinstituten för att öka förståelsen för dessa företag. Här kan det nationella nätverket Coompanion spela en nyckelroll. Nätverket består av företagsrådgivare för kooperativa företag och bistår med utbildning m.m.

Problemet att finna finansiering för att växa och utvecklas är ett av de viktigaste hindren för tillväxt. Politiken bör överväga att utveckla finansieringslösningar som underlättar för ekonomiska föreningar att få tillgång till kapital, precis som i det privata näringslivet. Öppna upp för olika finansieringslösningar och stöd från speciella bankfonder. Det handlar om att börja räkna värde på ett helt nytt sätt där avkastning på investeringar i arbetsintegrerade sociala företag beräknas både på den sociala påverkan de åstadkommer och på den finansiella avkastningen.

Det är viktigt att försäkra sig om att lagen om offentlig upphandling inte tolkas på ett för små kooperativa företag ogynnsamt sätt och att okunskap om socialt företagande inte utgör ett hinder för deras möjligheter. Regeringen bör överväga möjligheterna till att regelverket förändras så att upphandlingen utifrån sociala hänsyn inte bara bör utan ska prövas. Ett arbete med att formulera sociala kriterier bör övervägas och om möjligt påbörjas snarast i sådana former att den sociala ekonomin garanteras medverkan och med särskilt fokus på kriterier för inkludering i arbetslivet. Det är dags att utveckla kommunernas upphandling med en bredd av olika modeller.

Arbetsintegrerade sociala företag är en etablerad företagsform. Arbetssätt och metoder har prövats. Nu handlar det om att gå vidare, undanröja kvarvarande hinder, kraftfullt följa upp insatserna och sprida de kunskaper som erövrats för att öka omfattningen av det arbetsintegrerade sociala företagandet. Det finns ingen väg tillbaka, men det finns många vägar framåt.

Annelie Karlsson (S)

Agneta Gille (S)

Berit Högman (S)

Eva Sonidsson (S)

Hans Ekström (S)

Isak From (S)

Johan Andersson (S)

Kalle Olsson (S)

Krister Örnfjäder (S)

Lennart Axelsson (S)

Peter Jeppsson (S)

Suzanne Svensson (S)

Ann-Christin Ahlberg (S)

Christer Adelsbo (S)

Fredrik Lundh Sammeli (S)

Helene Petersson i Stockaryd (S)

Jan-Olof Larsson (S)

Johanna Haraldsson (S)

Kerstin Nilsson (S)

Kristina Nilsson (S)

Maria Strömkvist (S)

Peter Persson (S)